

A HTMT HÍREI**Beszámoló: Kettős könyvbemutató**

Aranka György munkásságához egyszersmind a kolozsvári Aranka-kutatócsoport tevékenységéhez köthetők azok a könyvek, amelyeket 2025. augusztus 18-án mutatott be Benedek Áron-Roland és Gudor Noémi a szerzők jelenlétében az EME kolozsvári székháza előadótermében. [...] Az egyik bemutatott kiadvány: Aranka György levelezése I. kötet 1767-1794, Sajtó alá rendezte Biró Annamária, [...] a másik kötet: Kerti József: Aranka György költészete... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Papok segítő/gyógyító szerepben

2025 augusztus 18-án délelőtt 10 órától az EME székházában az EME I. szakosztálya szervezésében sikeresen lezajlott a Papok segítő/gyógyító szerepben című beszélgetés. Komáromi Tünde felvezető gondolatai után következtek – több körben – a meghívottak válaszai a felvetett kérdésekre, amelyek a katolikus, református és unitárius papi szolgálat segítő, gyógyító aspektusait járták körül. Komáromi Tünde beszélgetőtársai a következők voltak: Székely Dénes, kolozsmonostori kanonok-plébános, Máté István, a Kolozsvári Református Egyházmegye esperese és Bálint Róbert Zoltán unitárius lelkész, szociológus. [...] A beszélgetést a közönség részéről feltett kérdések és azokra adott válaszok követték. Itt is felvetődtek igen fontos témák: a kórházi lelkész szolgálata, a gyónás helye, kontextusa... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Párbeszéd a szakértőkkel – jogi tanácsadás

A 16. Kolozsvári Magyar Napok keretén belül az EME IV., Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztályának Jogász tagozata egy hangsúlyozottan gyakorlati szempontú programpont megszervezését vállalta, Párbeszéd a szakértőkkel – jogi tanácsadás címmel. Ilyen jellegű felvilágosító és tanácsadó programra tudomásunk szerint először került sor KMN keretén belül, egyszersmind az EME Jogász tagozat keretén belül is... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

Előadás: Kristály Sándor akadémikus, az MTA romániai külső tagjának előadása

2025. szeptember 11-én, 16 órai kezdettel kerül sor Kristály Sándor matematikus, a BBTE professzora, az MTA nemrég megválasztott romániai külső tagjának Szállítási problémák: a görbület hatása című előadására, melynek helyszínéül a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Ion Ghica utca 12. szám alatti székháza szolgál. Kristály Alexandru (Sándor) 1975-ben született Csíkszentdomokoson. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem és az Óbudai Egyetem matematikaprofesszora. Legjelesebb eredményei a következők: éles geometriai egyenlőtlenségek bizonyítása szub-riemannian tereken... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Politikum: Normalizálódás vagy újabb tiltakozások a tanévben?**

Dejan Vuk Stanković oktatási miniszter ünnepélyes és zavartalan tanévkezdést ígér, hangsúlyozva: a kormány célja, hogy az oktatás kikerüljön a politikai csatározások árnyékából. A szakszervezeti vezetők ugyanakkor emlékeztetnek arra, hogy az elmúlt tanévben elmaradt órák, a hónapokon át tartó blokádok és a megszakadt oktatási folyamat súlyos következményekkel jártak, és ezek pótlása továbbra is kihívást jelent. [...] Az állam úgy döntött, hogy leszámol a felsőoktatási rendszerrel – véli Sinkovics Norbert, az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Média Tanszékének tanársegédje, a Független Egyetem akadémiai szerveződése tagja, aki a Bölcsészettudományi Kar körül kialakult helyzet kapcsán nyilatkozott. [...] A szerbiai általános és középiskolákban szeptember 15-e körül kezdődik a diákok előtesztelése matematikából, anyanyelvből és irodalomból. A folyamatról Milorad Antić, a Középiskolák Fórumának elnöke nyilatkozott. [...] Az eredmények szörnyen rosszak, legyen szó anyanyelvről vagy matematikáról... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

A vajdasági magyar elsősök tanévkezdő központi ünnepe Óbecsén

A vajdasági magyar elsős kisdíjak tanévkezdő központi ünnepségét az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskolában tartották meg. [...] Fremond Árpád, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke elmondta ebben az évben közel 10 ezer dinár az értéke a tanszercsomagnak, amit az elsős magyar gyermekek, akik iskolába indulnak kapni fognak. [...] Az utóbbi öt évben mindig 1250 és 1330 között mozgott az első osztályba induló diákok száma, ebben az évben 1279-en kezdték meg az első osztályt. [...] Az Oktatási Minisztérium adatai

szerint az 530.000 általános iskolás között 65.000 elsős is van. A középiskolát 240.000 diák kezdte meg, közülük 62.000 az első osztályt. A nemzeti kisebbségek nyelvein 27.000 általános iskolás és 8800 középiskolás tanuló vesz részt a szerbiai oktatásban. [...] [...] A VMDK nyílt levele az oktatási miniszteréhez: „Elfogadhatónak tartja-e, hogy a pártok képviselői kampányszerűen jelenjenek meg az iskolákban?”... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) > [teljes cikk 4](#) >

Videó: Feketébe öltözve tiltakoztak a tanárok az igazgató leváltása ellen a szabadkai Politechnikai Iskolában

Annak ellenére, hogy az iskola szinte teljes kollektívája kiállt a volt igazgató mellett, és több ezer szabadkai polgár aláírta az Iso Planićot támogató petíciót, az igazgatót nem választották újra. Az intézmény dolgozóit szeptember elsején értesítették az új megbízott igazgató, Snježana Rajković kinevezéséről. Az elégedetlen tanárok kedden tünetést szerveztek az iskola előtt és támogatásukról biztosították a volt igazgatót... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) >

Kiállítás: Szabadka a középkori gyűrűk bűvöletében

Különleges gyűjteményen keresztül mutatták be Szabadka és környéke régészeti múltját a Szabadkai Városi Múzeumban. Az előadáson Neda Dimovski régész és kurátor nemcsak a múzeum történetét és egykori régészeinek munkáját idézte fel, hanem az avar kortól egészen a kora újkorig tartó régészeti korszakok feltárásainak jelentőségét is bemutatta. Az előadás apropóját a Zombori Városi Múzeum régészeti vendégkiállítása adta, amely egészen október 10-éig tekinthető meg Szabadkán... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk](#) >

Átadták rendeltetésének a könyvtár épületét Bajsán

Ismét birtokukba vehetik a bajsaiak a könyvtár felújított épületét, ami modern, barátságos és minden igényt kielégítő közösségi térként is betölti majd a szerepét. [...] A bajsai fiókönyvtár a topolyai Juhász Erzsébet Könyvtár hat fiókjának egyike, megközelítőleg 5000 magyar és szerb nyelvű könyvvel rendelkezik, és jelenleg is tart a könyvállomány leltározása Plohl Krisztina könyvtáros közreműködésével... Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk](#) >

Interjú: Kovács Frigyes színművész

Kovács Frigyes színművész mindig a vajdasági közösségért akart tenni, ezért számtalan feladatot vállalt magára. Több kezdeményezés köthető hozzá, melyek mára a vajdasági színházi világ meghatározó elemei. Ilyen a Tanyaszínház, a Kosztolányi Dezső Színház, de neki köszönhetően ünnepeljük a délvidéki magyar színjátszás napját is október 29-én. [...] A '90-es évek elején, amikor itt romok maradtak a Ristić utáni korszakban, úgy gondoltam, újra kellene indítani a magyar színjátszást, és alakítottunk egy olyan színházat, amely arra lett volna hivatott, hogy járja a vajdasági falvakat, és ahol befogadják, ott hozzon létre előadást... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk](#) >

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Tanévkezdés: Közel 12 ezer elsőssel indult az új tanév Kárpátalján

Szeptember elsején, hétfőn reggel újra megteltek a tantermek diákokkal és tanárokkal, hivatalosan is kezdetét vette a 2025/2026-os tanév Kárpátalján. [...] A kárpátaljai felsőoktatási intézményekben 2025-ben átlagosan 25%-os tandíjemelés lépett életbe, ami 5–8 ezer hrivnyás többletet jelent hallgatóként. A drágulás a legtöbb szakterületet érinti – különösen a mérnöki, pszichológiai, nyelvészeti és orvosi képzéseket. [...] Az oktatási ágazatban dolgozók bére továbbra is az egyik legalacsonyabb a gazdaság minden területe közül – derül ki az Állami Statisztikai Hivatal legfrissebb, a 2025. júliusi átlagkereseteket elemző adataiból... Forrás: Kiszó.net: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Monitoringprogram a Latorca partján

A PAPILIO – Természet- és Környezetvédelmi Egyesület a magyarországi PET Kupa együttműködésével, a Diageo CallAction 3 projekt támogatásával 2025-ben is folytatta a monitoring programját, amelynek célja feltérképezni és nyomon követni a hulladékszigetek kialakulását a Latorca folyó Nagydobronyi Vadvédelmi Rezervátumot kettészelő szakaszán. [...] Éppen ezért a hulladék monitoring üzenete messze túlmutat a rezervátum határain: a folyó menti közösségek összefogása nélkül nincs tartós megoldás... Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk](#) >

Interjú: Kobály József, régész

Beregszász elővárosában, az Ardói-hegyen azonosították egy új, eddig ismeretlen középkori kővár maradványait. Ez az esemény azért is különleges, mivel az elmúlt 150 évben nem fedeztek fel új várakat Kárpátalja területén. A hírt nemrég jelentették be az

ungvári sajtóklubban, mi pedig megkerestük Kobály József régészt, a kutatás mozgatórugóját, hogy meséljen e szenzációs felfedezésről. [...] Megkeresésünkre a kutató elmondta, hogy ez a felfedezés azért is jelentős, mert a régészek másfél évszázada nem találtak új várat Kárpátalján. Ráadásul olyan helyen van, ahol sokan megfordulhattak, mégsem találtak rá. – A terepen nehezen észrevehető, négyzetes formájú maradványok rajzolódnak ki, méreteiben nagyobbak, mint például a szerednyei vár... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Mostantól a határon túli pedagógusok is igényelhetnek pedagógus igazolványt

A kormány nyáron meghozott döntése értelmében mostantól a külföldi magyar pedagógusok is igényelhetnek pedagógus igazolványt, és a külföldről hazatérő diákok után az iskolák kiegészítő támogatást igényelhetnek – jelentette be Balatoni Katalin miniszterelnöki biztos szombaton a Szentendrei Református Gimnáziumban megtartott Kárpát-medencei Református Tanévnyitó ünnepségen. [...] Az iskolának biztosított kiegészítő támogatás azokat célozza, akik legalább két évet töltöttek el külföldön nem magyar tanítási nyelvű óvodában, iskolában... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

30 éves a Tiszapéterfalvai Református Líceum

Jubileumi tanévnyitóra került sor a tivadarfalvai református templomban. [...] Az ígéhirdetés után Páva Judit igazgató köszöntötte az alapítókat, támogatókat, az egykori vezetőket, tanárokat, a szülőket és diákokat. Az intézményben 179 diák kezdi meg a tanévet, közülük 19 végzős. [...] Az iskola sokáig költségvetés nélkül, „kegyelemből” működött, Isten gondviselésében. Három évig be sem volt jegyezve az iskola, de a harmadik tanév végére, amire érettségi bizonyítványt kellett adni a végzősöknek, ez is megoldódott... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Felhívás – XXII. Fial Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciája

A „GENIUS” Jótékonsági Alapítvány a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolával együttműködve a Magyar Tudomány Napja alkalmából 2025. november 7-én valóítja meg a XXII. Fial Kárpátaljai Magyar Kutatók Konferenciáját. A konferenciára 35 évnél nem idősebb alap diplomával már rendelkező, de tudományos fokozattal még nem rendelkező kárpátaljai magyar kutatók jelentkezését várják a szervezők. [...] Nevezési határidő: 2025. szeptember 8., (hétfő) 14.00 óra... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Az Európai Bizottság nem akar tudomást venni az őshonos kisebbségekről

Elkeserítő és felháborító, hogy az Európai Bizottság immár másodszor utasította vissza a jogalkotást az Erdélyből indult, a nemzeti kisebbségek védelmét célzó európai polgári kezdeményezés esetében – jelentette ki Vincze Loránt, az RMDSZ európai parlamenti képviselője szerdán. Izsák Balázs, a polgári kezdeményezést elindító Székely Nemzeti Tanács elnöke elfogadhatatlannak nevezte a döntést... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

A romániai tanügyi tiltakozásra is reflektál a magyar iskolák országos tanévnyitója

Kolozsvárt rendezik meg idén a romániai magyar iskolák országos tanévnyitó ünnepségét. Az RMPSZ és az unitárius egyház társszervezésével tartandó rendezvény szervezői közölték: nem a romániai oktatásban tapasztalható tiltakozás ellenében, hanem annak jogosságát elismerve hivatott kifejezni az összetartozást az ünnepség. [...] Átfogó jelentést készített a Kovászna Megyei Tanfelügyelőség arról, hogy milyen körülmények között kezdi az új tanévet a több mint 31 ezer tanköteles, illetve a már valamilyen tanintézménybe járó gyermek. [...] Tavalyhoz képest ötszáz gyermekkel kevesebbel kezdődik az új tanév Háromszéken... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Kettős szakokat indít újra a kolozsvári BBTE

Többéves szünet után újra elindítja magyar nyelven a magyar nyelv és irodalom – néprajz, valamint a matematika-informatika kettős szakokat a Babeş-Bolyai Tudományegyetem. Az új kettős szakokra az őszi felvételin lehet jelentkezni. [...] A kolozsvári egyetemen 2008-ig létező matematika-informatika kettős képzés szintén a bolognai rendszerre való átálláskor szűnt meg. A kettős képzést nyújtó szak tanrendje az összes alaptárgyat tartalmazza mindkét képzésről. A kettős képzés nyolc féléves... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: 80 éve szerveződött meg a romániai magyar nyelvű felsőoktatás

Idén 35 éves a Romániai Magyar Cserkészszövetség. Az egész éves ünnepség mellett az augusztus 14–23. között zajló emléktábor koronázta meg a jubileumi évet, ahol nemcsak Erdélyből, hanem az egész Kárpát-medence és a Külföldi Magyar Cserkészszövetség különböző korosztályából is voltak résztvevők. [...] A beszélgetés résztvevői között az MTA külső köztestületének tagjait kérte

mikrofon elé a Kolozsvári Rádió: Tóth Szilárd történészt, a BBTE oktatóját és Kokoly Zsoltot, a Sapientia EMTE Jogtudományi Intézet egyetemi adjunktusát... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

Képhistóriák – Egy albumban Barabás Miklós és Gyárfás Jenő festményeinek elemzése

Jánó Mihály művészettörténész legújabb, Képhistóriák. Kisesszék Barabás Miklós és Gyárfás Jenő festményeiről című kötete Barabás Miklós és Gyárfás Jenő életművét vizsgálja tanulmányok és elemzések formájában, gazdag képanyag kíséretében. A 2025-ben megjelent album két jelentős erdélyi festő hagyatékát teszi hozzáférhetőbbé az utókor számára. [...] A kötetről, a szerző saját pályájáról, valamint Barabás és Gyárfás életének és művészetének alakulásáról beszélgetett Jánó Mihállyal Weisz Attila a 16. Kolozsvári Magyar Napokon... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

35 éves a Romániai Magyar Cserkészszövetség

Idén 35 éves a Romániai Magyar Cserkészszövetség. Az egész éves ünneplés mellett az augusztus 14–23. között zajló emléktábor koronázta meg a jubileumi évet, ahol nemcsak Erdélyből, hanem az egész Kárpát-medence és a Külföldi Magyar Cserkészszövetség különböző korosztályából is voltak résztvevők... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Konferencia Kriza János emlékére Kolozsváron

A Magyar Unitárius Egyház által meghirdetett Kriza János-emlékév kiemelt eseményként tudományos konferenciát tartottak Kolozsváron, a Vallásszabadság Házában, amelyen a résztvevők Kriza János életművét több nézőpontból világították meg. Az esemény központi üzenete: a 19. századi tudós és püspök öröksége ma is élő és inspiráló forrás az egyház és a szélesebb közösség számára is. [...] A rendezvény a Kriza szülőfalujából érkezett Fekete Levente nagyjait lelkész áhítatával vette kezdetét... Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

Nagyvárad első színtársulata és az első színházépítési mozgalom

Fennállásának 125. évfordulóját ünnepli idén a nagyvárad Szigligeti Színház. Ennek tiszteletére elevenítjük fel most kezdődő cikksorozatunkban a több mint 220 éves múlttal rendelkező várad magyar színjátszás néhány fontos és emlékezetes momentumát. [...] Cikksorozatunk második részében az első várad színtársulatról és az első színházépítési mozgalomról olvashatnak... Forrás: BiharNaplo.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Podcast: Dezinformációs tömegpszichózis 1989-ben és 1990-ben

Dezinformáció az „aranykorszak” utolsó hónapjaiban és a rendszerváltás után: 35 évvel ezelőtt, 1990-ben is virágkorát élte, „tombolt” a fake news, csak akkor még nem így nevezték. Căţălin Ranco Piţu katonai ügyésznek a forradalom, a rendszerváltás iratanyagát feldolgozó 448 oldalas könyve, a Ruperea blestemului az elmúlt három és fél évtized talán legfontosabb tényfeltáró kötete. Ennek folytatása, amely idén nyáron jelent meg, a bányászjárásokkal foglalkozik. Minderről s ezek kapcsán a ’89-90-es dezinformációs „terrorpszichózisról”, Ion Iliescuék felelősségéről is beszélgettünk Krajnik Nagy Károly közíróval, nyugalmazott lapszerkesztővel, az Anno Domino 89 című könyv szerzőjével... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

A politikusok tiszteljék a tudósok munkáját!

A Munkáltatók Országos Szövetsége felszólította a politikusokat, hogy tiszteljék a tudósok munkáját, és ne akarják kétségbe vonni a tudományos tényeket. A Szlovák Tudományos Akadémia (SAV) elleni támadások rendkívül nyugtalanítóak, a kutatók munkájának becsmérlése romboló hatású, aláássa a tényekbe vetett hitet, utat nyit az álhíreknek és a félretájékoztatásnak – közölte állásfoglalásában a munkaadók szövetsége. [...] Támogatásáról biztosította a Szlovák Rectori Konferencia a Szlovák Tudományos Akadémia munkatársainak igyekezetét, hogy szakmai érvekkel és tényekkel alátámasztott tudományos ismeretekről tájékoztassák a lakosságot... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#) [teljes cikk 5 >](#)

Statisztikák: A legjobb érettségizők inkább külföldre mennek – hiába az állami ösztöndíj, a tanári pálya nem vonzza őket

Az állami ösztöndíj sem elég vonzó ahhoz, hogy a legjobb érettségizők a szlovákiai egyetemeken maradjanak, derül ki az Állami Számvevőszék tanulmányából. A tanári pálya pedig egyáltalán nem vonzza a fiatalokat. [...] Minimális volt az érdeklődés a fizika-, kémia- és némettanári szakok iránt is: három év alatt mindegyikre mindössze két ösztöndíjas jelentkezett, tájékoztatta az Új Szót az Állami Számvevőszék. [...] A magasabb ösztöndíjak a gyógyszerészet, a gazdasági informatika, az alkalmazott informatika és az ipari mechatronika területén sem bizonyultak hatékonyak. [...] Tavaly a 1241 legjobb érettségiző közül csupán 335-en, vagyis alig több mint egynegyedük – léptek be az ösztöndíjprogramba. [...] Egy héttel az új tanév kezdete előtt a legnagyobb hiány a matematika szakos tanárokból van: jelenleg közel 100 hirdetés szól róluk. Az öt legkeresettebb tantárgy közé tartozik még az angol

nyelv, informatika, fizika és a szlovák nyelv és irodalom. [...] A Rákóczi Szövetség egy tavalyi anyaga alapján Felvidéken a 2023/2024-es tanévben 207 magyar tannyelvű és 28 vegyes, szlovák–magyar tanítási nyelvű alapiskola működött... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége 25. országos tanévnyitója Bátkában

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége 25. országos tanévnyitóját idén a gömöri Bátkában tartották, a helyi református templom és az iskola biztosította a méltó ünnepi keretet. [...] Fekete Irén, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségének elnöke ismertette a 2025–26-os tanév fő fejlesztési irányait: a pedagógusok jogi helyzetének erősítését, a kötelező óvodai nevelés három éves korra csökkentését, az alap- és középiskolák hálózatának optimalizálását, a digitális fejlesztések és a mesterséges intelligencia integrálását a tanításba... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk](#) >

Iskola: Követendő legyen az ipolysági példa más kisvárosban

Helytállás? Ami egyszer elveszik, az soha többé nem tér vissza - gondolták a ságiak, amikor kezdeményezték az iskolaközpont kialakítását. Sikerrel jártak, mert szeptember elsején megnyitotta kapuit Ipolyságon a Magyar Iskolaközpont a Szondy György Gimnázium és a Pongrácz Lajos Alapiskola egyesülésével, melynek fenntartója a város lett. [...] Az ipolysági Magyar Iskolaközpontban 306 diák, 34 pedagógus és szakoktató, valamint 7 kiegészítő alkalmazott kezd meg az új tanévet. A város az Ipolymente legnagyobb iskolájának lett a fenntartója... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk](#) >

Alig szűrik az egyetemekre jelentkezőket, mégis sok a szabad hely a magyar nyelvű képzéseken Szlovákiában

Egyre több szlovákiai egyetemi képzésre lehet bejutni felvételi vizsga nélkül, elegendő bemutatni az érettségi bizonyítványt. A jelentkezők tanulmányi átlagát csak akkor veszik figyelembe, ha túljelentkezés van. Azok is felvételt nyernek, akik az érettségi vizsgán először elbuktak. [...] Felvételi vizsga nélkül a legnagyobb szlovákiai egyetemekre is be lehet jutni, a többségük ugyanis már nem tudja feltölteni a felvételi eljárásban megszabott szabad helyeket. [...] Megkerestük a pozsonyi Comenius Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékét, a nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Karát, a komáromi Selye János Egyetemet és az Eperjesi Egyetem Magyar Nyelv és Kultúra Intézetét, a négy felsőfokú képzést kínáló intézménynél a következő tanévre vonatkozó felvételi eljárások eredménye iránt érdeklődtünk... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk](#) >

A Magyar Szövetség frissen megbízott oktatási szakemberével beszélgettünk

Az új tanév több szempontból is mérföldkő lehet a szlovákiai és a szlovákiai magyar oktatásban. Ősszel indul a közoktatást szabályozó törvények parlamenti vitája, a tervezetekbe annyi módosítás került, hogy gyakorlatilag új törvényeket kap az oktatásügy. [...] A Magyar Szövetség Tamás Erzsébetet, Rozsnyó város oktatási osztályának vezetőjét kérte fel arra, hogy oktatási szakemberként segítsen a magyar iskoláknak és fenntartóknak felkészülni az iskolák optimalizálására. [...] Problémának tartom, hogy a szlovákiai magyar oktatásnak nincs átfogó koncepciója, [...] a szlovákiai magyar oktatás stratégiáját régiós lebontásban kell kidolgozni, hiszen teljesen más nehézségekkel küzdenek az intézmények Gömörben vagy Mátyusföldön. [...] Évtizedek óta nem tudjuk honosítani a pszichológusok, logopédusok, gyógypedagógusok stb. Magyarországon megszerzett okleveleit, így legfeljebb asszisztensi pozícióba kerülhetnek be a szlovákiai magyar iskolákba... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk](#) >

Veszélyben a dél-szlovákiai szőlőtermesztés – itt az új évezred filoxérája?

Tavaly ősszel már Kürtön is megjelent és a környező településeken az arany színű sárgaságot okozó fitoplazma, de akkor még nem volt számottevő. A legtöbb gócpont a dél-szlovákiai szőlőtermő területen található. Ha nem sikerül kiirtani, a szakértők szerint ez lehet az új évezred filoxérája. [...] A Központi Mezőgazdasági Ellenőrző és Vizsgáló Intézet szerint a betegséget először 2021-ben regisztrálták az Érsekújvári járásban. [...] A szőlész-borászok egyelőre úgy látják, leginkább a mindössze néhány milliméteres hosszúságú szőlőkabóca irtásával lehet lassítani a betegség terjedését... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk](#) > [teljes cikk 2](#) > [teljes cikk 3](#) >

Nem Donatello készítette a Machala által elszállítatott lőcsei mellszobrot

Cecilia Gonzaga lőcsei mellszobra, amelyet sokáig a 15. századi olasz szobrász Donatello alkotásának tartottak, egy 19. századi másolat – közölte szerdán Lukáš Machala, a kulturális minisztérium szolgálati hivatalának főtitkára a lőcsei történelmi városházán tartott sajtótájékoztatóján. [...] Machala az olasz történelemprofesszor, művészettörténész, Francesco Caglioti vizsgálatának eredményei alapján állítja, hogy a mellszobor nem Donatello alkotása... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk](#) >

Kötet: Barsendréd nemes és neves családjai

2025. augusztus 31-én a barsendrédi múzeumban mutatták be Luky János új kötetét, amely Barsendréd nemes és neves családjait mutatja be. [...] A Magyar Arany Érdemkeresztrel is kitüntetett helytörténész könyve 35 jelentős család történetét dolgozza fel, akik Barsendrédén éltek; olyan családokét, akiknek kúriái, kastélyai voltak itt... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés a 95 éves Szeberényi Zoltán irodalomtörténésszel

Idehaza, a szlovákiai magyar írók mindenkori táborában kétségtelenül az irodalomtörténész és egyetemi tanár Szeberényi Zoltán a legidősebb a közelmúltban, augusztus 11-én betöltött kilencvenöt évével. Nemzedékéből, az 1930-ban születettek népes táborából, Duba Gyula elmúlt évi halálával – noha Dobos Lászlóval, Dubával, Fónod Zoltánnal, Török Elemérrel és Veres Jánossal féltucatnyian is voltak – pedig már csak ő él. [...] Irodalmi-irodalomtörténeti munkásságod zöme a (cseh)szlovákiai magyar irodalom – mint történeti képződmény – kutatásához, vizsgálatához, addig becserkészetlen területek, területrészek feltárásához kapcsolódik. [...] „Most is fülemben csengenek tanárunknak, Kossányi Józsefnek a statárium miatt nagy bátorságra valló elbocsátó szavai: „Ezt a háborút elvesztettük, hamarosan ideér a front, a barbár szovjet hadsereg, a rátok váró megpróbáltatásokban is őrizték meg emberségeteket és magyarságotokat! Isten óvjon benneteket!”... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Hogyan őrzi egy apró cérnababa a diktatúra emlékét?

Miért nem tanulunk közösségként a történelmi traumákból? Egy prágai konferencia apropóján beszélgettünk Tóth Erzsébet Fannival az emlékezetkutatás társadalmi szerepéről, a felejtésről, a fájdalmas hallgatásról – és arról, miért fontosak ezek a szlovákiai magyarok szempontjából is. [...] Leegyszerűsítve: épp az emberi és kollektív emlékek által írt történelemmel, és annak hatásaival foglalkozik a memory studies, azaz az emlékezettanulmányok elnevezésű, viszonylag új tudományterület. [...] A bécsi Transzgenerációs traumakutató intézet alapító-vezetője harmadszor vett részt az emlékezetkutatással foglalkozó Memory Studies Association konferenciáján, amit idén Prágában szerveztek meg. Körülbelül 1400 tudós, kutató, művész, irodalmár és aktivista vett részt rajta – Tóth Erzsébet Fanni és Száz Pál író, irodalmár szlovákiai magyar szakemberekként... Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Róka és nyúl egy uszadékfán

„Az 1965-ös év minden szempontból vízválasztónak számít Csallóköz történelmében. A víz nemcsak elvett, de egy sor társadalmi változást is hozott magával vagy felgyorsította azokat. Az ott élők emlékezetében máig referencia és korszakhatár ez a dátum: a dolgok a víz előtt történtek vagy utána. [...] A Pátria Rádió munkatársa, Rácz Vince Az évszázad árville a Csallóközben című tanulmány szerzőpárosával, Horváth Attilával és Mátyás Márkkal beszélgetett... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Mérföldkövek: Huszonnyolc éve a helytörténet szolgálatában

A szlovákiai magyar helytörténészek országos találkozója immár több mint negyedszázada szolgálja közösségünk kollektív emlékezetét. A Mérföldkövek cím utal arra, hogy a helytörténeti kutatás, az identitásörzés és a múlt feltárása mára sok száz ember munkáján keresztül gazdagítja a közösséget. Az idei találkozóra 2025. szeptember 15-én Udvardon kerül sor, ahol ismét összegyűlnek a kutatók, tanárok, közírók és érdeklődők, hogy megosszák egymással legújabb eredményeiket és kutatási irányukat... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)